

Милкица Појовић

ЗАВИЧАЈ НА ДУНАВУ

Изложба *Завичај на Дунаву – суживој Немца и Срба у Војводини* је пројекат међународног карактера, који је реализован успешном сарађом две културне институције – Музеја Војводине у Новом Саду и Централног музеја Подунавских Шваба у Улму (у Немачкој). Након три године истраживачког рада великог броја историчара, етнолога, археолога и музеалаца изложба је отворена 15. маја 2009. у Музеју Војводине и трајала је до 23. августа 2009. године. У Централном музеју Подунавских Шваба у Улму била је постављена од 12. септембра 2009. до 10. јануара 2010. године, а затим је пресељена у Канцеларију покрајине Баден-Витемберг у Бриселу (у периоду од фебруара до априла 2010. године).

Аутори изложбе су Кристијан Глас (Christian Glass), др Зоран Јањетовић, др Ранко Кончар, Веселинка Марковић, Сузана Миловановић, Љубица Отић, Агнеш Озер, Јован Пауновић, Катарина Ради-

сављевић и Богдан Шекарић. Архитектонско решење изложбе дао је *Stemshofn Architeten* из Улма (Max Steshorn и Hans Poll), а графички дизајн су потписали *Lahaye* из Улма (Dominik Lahaye и Maïke Tiedemann). Изложбу је пратио репрезентативан каталог, флајер и плакат.

Изложба *Завичај на Дунаву* на оригиналан начин уводи посетиоца у тему: прегледно и систематски су приказани портрети припадника различитих ентитетских група, занимања и старосних група, као и њихово виђење Војводине. Кроз девет тематских целина приказане су везе између Срба и Немца и историјске околности које су утицале на живот ова два ентитета. У првој целини је, кроз археолошке историјске и етнолошке предмете, приказана Војводина као мултиетнички регион. Друга тематска целина упознаје посетиоца са веома значајним колонизацијом у 16, 17. и 18. веку. Тада се из основа променило



Карта тока Дунава: „Le cours de Danube“, С. Сансон, Париз 1693.

лице Војводине: исушене су мочваре, регулисане реке, подигнути путеви и насеља. Војводина је постала етнички шаролика. У трећем делу су приказани живот и обичаји народа који су живели у селима широм Војводине. Кроз упечатљиве предмете и фотографије представљена је пољопривреда овог краја. Посебна пажња посвећена је привредном животу Војводине. Немци су имали значајну улогу у развоју занатства и индустрије, што се види на основу занатског алата, индустријских производа и фотографија. Културни и друштвени живот у градовима приказан је у петом сегменту изложбе. Стварање југословенске државе 1918. године и положај Немаца у њој презентовани су у посебном, шестом сегменту. У следећем делу је представљен Други светски рат и дешавања која су га обележила. Последнице рата и нестанак Подунавских Шваба приказани су у осмом делу ове изложбе. На самом крају презентовани су трагови живота Немаца у Војводини, чиме се завршава ова изложба.

Изложбу прати репрезентативна монографска публикација. На самом почетку су поздравне речи Волфрама Маса, Хериберта Реха, Хајнца Келберера, Милорада Ђурића, Кристијана Гласа и Владимира

Митровића. Први део публикације представља каталог, који доследно и хронолошки прати изложбу. Читајући каталог, посетилац добија потпуну слику о суживоту ова два народа. Други део чине експертски текстови које су писали поменути аутори изложбе и следећи стручњаци: Холм Зундхаусен (Holm Sundhaussen), Петер Краус (Peter Kraus), Георг Вилдман (Georg Wildmann), Норберт Шпаненбергер (Norbert Spannenberger), Гинтер Шедл (Günter Schödl), Карл Бетке (Carl Bethke) и Александар Крел. Дизајнерско решење ове монографске публикације дао је Дарко Вуковић.

Заједнички живот Срба и Немаца на подручју Војводине је веома занимљива тема, која представља велики изазов за стручњаке. Начин на који су аутори учествовали у овом пројекту представља пример добре сарадње. Велику вредност овој изложби дају оригинални, аутентични предмети, презентовани на савремен начин. Они остављају утисак на сваког посетиоца.

Изложба је постигла жељени циљ: посетилац је могао да стекне праву слику о досељавању и суживоту два народа на тлу Војводине.



Фотографије у ирилоју: Милица Ђукић